

การดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG ความเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถทางนวัตกรรม และ
ความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน
ของ SMEs ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

Effects of ESG Practices, Entrepreneurship, Innovation Capability and
Competitive Advantage on the Sustainable Performance of SMEs
in Lower Northern Thailand

สุนิสา พิพิธทอง¹ วิจิตรา จำลองราษฎร์² ปัทรัสสิริ กุนเดชา³
Sunisa Pipitthong, Wichitra Chamlongrath, Pattarasiri Kundecha

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของการดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG ความเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถทางนวัตกรรมและความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของ SMEs ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย คือ วิศวกร ขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 386 ราย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางนวัตกรรมมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนมากที่สุด รองลงมา คือ ความเป็นผู้ประกอบการ การดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG และความได้เปรียบทางการแข่งขันตามลำดับ โดยสามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนได้ร้อยละ 34.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

คำสำคัญ (Keywords) : การดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG; ความสามารถทางนวัตกรรม;
ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน

Abstract

The objective of this research was to investigate the effects of the ESG practices, entrepreneurship, innovation capability and competitive advantage on the sustainable performance of SMEs in lower northern Thailand. The sample consisted of 386 entrepreneurs of the small and medium enterprises in the lower northern Thailand. A questionnaire was

Received: 2025-08-07 Revised: 2025-08-18 Accepted: 2025-08-21

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Master of Business Administration, Faculty of Management Science of Pibulsongkram Rajabhat University. E-mail: sunisa.pip@psru.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Faculty of Management Science of Pibulsongkram Rajabhat University. E-mail: wichitra.j@psru.ac.th

³ อาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Faculty of Management Science of Pibulsongkram Rajabhat University. E-mail: pattarasiri.g@psru.ac.th

used as a tool for data collection. The statistical tools for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The results showed that the innovation capability had the highest impact on the sustainable performance, entrepreneurship, ESG practices and competitive advantage, respectively, with a statistical significance level of 0.001. The forecasting equation was able to predict the sustainable performance with an accuracy of 34.70 %.

Keywords : ESG practices; innovation capability; sustainable performance

บทนำ (Introduction)

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นธุรกิจที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและสนับสนุนการเติบโตในระบบเศรษฐกิจของประเทศและมีส่วนสำคัญในการยกระดับเศรษฐกิจในท้องถิ่นด้วยการสร้างงานในชุมชน ผ่านการดำเนินกิจกรรมทางด้านการผลิต ด้านการค้าและการให้บริการขนาดย่อม จึงนำมาสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ และขยายโอกาสไปยังพื้นที่ต่างๆ ส่งผลให้ประเทศไทยมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง (ภคพร วัฒนดำรงค์, 2567: 58) จากข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (Gross Domestic Product: GDP) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในปี พ.ศ. 2566 มีมูลค่า 6,317,181 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 35.25 ของ GDP รวมทั้งประเทศ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของ SMEs ที่เป็นเสมือนฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2567 ก) อย่างไรก็ตาม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังคงเผชิญกับความท้าทายจากภาวะเศรษฐกิจที่มีความผันผวน ปัญหารัฐศาสตร์ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี จนได้รับผลกระทบทำให้ต้องเลิกกิจการไปเป็นจำนวนมาก โดย SMEs มีการจดทะเบียนเลิกประกอบกิจการในปี พ.ศ. 2567 จำนวน 23,679 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2567)

ผลการดำเนินงานของ SMEs ยังคงประสบกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนอันเนื่องมาจากผู้ประกอบการ SMEs ต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น การลงทุนเพื่อปรับปรุงกิจการ การขาดความรู้ และการขาดความตระหนักต่อปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมซึ่งเป็นอุปสรรคต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ประกอบกับสถานการณ์ในปัจจุบันมีปัจจัยหลายประการที่ผลักดันให้ SMEs ต้องนำแนวคิด ESG มาประยุกต์ใช้ที่สำคัญ ได้แก่ กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศใหม่ที่นำเรื่องสิ่งแวดล้อมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในข้อจำกัดทางการค้า เช่น มาตรการปรับราคาคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดนของสหภาพยุโรป (Carbon Border Adjustment Mechanism: CBAM) หรือมาตรการกำหนดกลไกราคาคาร์บอน (Clean Competition Act: CCA) ของสหรัฐอเมริกา (ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย, 2566) ในขณะที่สถานการณ์โลกได้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainability Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายร่วมกันของประชาชาติทั่วโลก ซึ่ง ESG เป็นประเด็นที่ริเริ่มในระดับภาคธุรกิจ แต่สามารถนำไปเชื่อมโยงในภาพที่กว้างขึ้นในระดับสังคม และเศรษฐกิจระดับมหภาคกับแต่ละเป้าหมายของ SDGs ได้เช่นกัน ESG จึงเป็นแนวทางในการทำธุรกิจที่ยั่งยืนที่บริษัทต่างๆ ควรนำมาปรับใช้ปฏิบัติ (สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย, 2568)

สาเหตุหนึ่งที่ SMEs ต้องเลิกกิจการไปเนื่องจากผู้ประกอบการขาดความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive Advantage) ส่งผลต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนขององค์กร (เจนปรียา แคล้วสูงเนิน, 2567: 1040; กิริติพงษ์ ปัญญาเรือง, 2559: 79-87) นอกจากความได้เปรียบทางการแข่งขันแล้ว SMEs ยังต้องปรับตัวให้อยู่รอดภายใต้สภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยการสร้างความสามารถทางนวัตกรรม (Innovation Capability) ในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ นำไปประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุง พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เกิดตลาดใหม่ที่จะช่วยให้ SMEs สามารถแข่งขันและเติบโตได้อย่างยั่งยืน (ฟาตอนะห์ หะยีลาเตะ และยุทธชัย ฮารีปัน, 2567: 1086-1089; ชูพงษ์ พันธุ์แดง, 2564: 51-52) อีกทั้งยังมีงานวิจัยหลายงานสนับสนุนว่า ความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลที่มุ่งเน้นในการแสวงหาโอกาสใหม่ๆ และดำเนินกิจกรรมที่เป็นนวัตกรรม ท้าทายความเสี่ยงและแข่งขันเชิงรุก เพื่อสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจ ส่งผลต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนขององค์กรเช่นเดียวกัน (วราวุธ ศิริรินทร์ และระบิล พันภัย, 2563: 242-243)

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก สุโขทัย อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ กำแพงเพชร พิจิตร และอุทัยธานี ซึ่งมีจำนวน 10,892 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2567 ข) โดย SMEs ทั้งประเทศมีการจดทะเบียนเลิกประกอบกิจการในปี พ.ศ. 2567 จำนวน 23,679 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.55 ของ SMEs ทั้งประเทศที่ยังดำเนินกิจการอยู่ ในขณะที่ SMEs ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างมีผลการดำเนินงานที่ขาดความต่อเนื่องโดยต้องเลิกกิจการไปเป็นจำนวนมาก โดยในปี พ.ศ. 2567 มีการเลิกกิจการเป็นจำนวน 2,254 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.69 ของ SMEs ทั้งหมดในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2567) ผู้วิจัยจึงหาแนวทางให้ SMEs มีผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน โดยยังมีการวิจัยค่อนข้างน้อยที่ศึกษาเกี่ยวกับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนในบริบทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะในประเด็นของการดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG ที่จะช่วยเพิ่มผลกำไรและส่งต่อมูลค่าของบริษัท และยังมีส่วนช่วยให้องค์กรเติบโตอย่างยั่งยืนอีกด้วย ซึ่งเป็นช่องว่างที่ยังไม่ค่อยมีผู้ศึกษาในประเด็นนี้มากนัก การผนวก ESG เข้ากับกระบวนการทางธุรกิจที่ดำเนินอยู่เป็นปกติประจำวัน นอกเหนือจากการทำเป็นกิจกรรมชั่วคราวจะช่วยให้ธุรกิจมีผลการดำเนินงานแบบยั่งยืนอย่างแท้จริง (ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย, 2566; สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย, 2568) น่าจะมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษา การดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG ความเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของ SMEs ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาให้ SMEs สามารถอยู่รอดได้และมีผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

เพื่อศึกษาอิทธิพลของการดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG ความเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถทางนวัตกรรมและความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของ SMEs ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

1. การดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของ SMEs ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง
2. ความเป็นผู้ประกอบการ มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของ SMEs ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง
3. ความสามารถทางนวัตกรรม มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของ SMEs ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง
4. ความได้เปรียบทางการแข่งขัน มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของ SMEs ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2567) ให้ความหมาย การดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG หมายถึง การดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียจากกรอบการดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล (Environment Social and Governance: ESG) ที่มุ่งมั่นทำธุรกิจโดยเน้นให้เกิดผลกระทบทางบวกใน 3 ประเด็นดังกล่าว ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงในการทำธุรกิจ ส่งผลให้สะท้อนภาพการดำเนินธุรกิจในระยะยาว ได้แก่

- 1) การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย นโยบายและการปฏิบัติตามมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การจัดการพลังงานและทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การจัดการน้ำ การจัดการขยะและของเสียจากการดำเนินธุรกิจ และการจัดการก๊าซเรือนกระจก
- 2) การดำเนินงานด้านสังคม ประกอบด้วย สิทธิมนุษยชน การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมชาติ ความรับผิดชอบต่อลูกค้าและผู้บริโภค และความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม
- 3) การดำเนินงานด้านบรรษัทภิบาล ประกอบด้วย นโยบาย โครงสร้าง และระบบกำกับดูแลกิจการ นโยบายและกลยุทธ์ความยั่งยืน การบริหารความเสี่ยงด้านความยั่งยืน การจัดการห่วงโซ่อุปทานอย่างยั่งยืน และการพัฒนานวัตกรรมแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเป็นผู้ประกอบการ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเป็นผู้ประกอบการ

Nandamuri (2015: 22-23 อ้างใน วิจิตรา จำลองราษฎร์ (2566: 1189) กล่าวว่า ความเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง ลักษณะของบุคคลหรือกลุ่มที่มุ่งเน้นในการกำหนดเป้าหมาย การแสวงหาโอกาส การสร้างสรรค์และนวัตกรรม การจัดการความเสี่ยงและความไม่แน่นอนและการจัดการทรัพยากรในการเป็นผู้ประกอบการ โดยผู้ที่สร้างธุรกิจของตัวเองคือ ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) โดยองค์ประกอบของความเป็นผู้ประกอบการเพื่อให้เกิดความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจมีองค์ประกอบ 5 ประการ ได้แก่ ความเป็นอิสระในการบริหารงาน การยอมรับความเสี่ยง การทำงานเชิงรุก ความมุ่งมั่นและพลังในการดำเนินธุรกิจ และความมั่นใจในตนเอง

แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถทางนวัตกรรม

ณัฐลักษณ์ จันท์มาลา และเจษฎา วงศ์แสนสุขเจริญ (2566: 25) ได้ให้ความหมายว่า ความสามารถทางนวัตกรรม หมายถึง การคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนา เพิ่มความหลากหลายในการทำงาน เพิ่มประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับแบ่งองค์ประกอบของ

ความสามารถทางนวัตกรรมออกเป็น นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมด้านกระบวนการ นวัตกรรมด้านการตลาด นวัตกรรมด้านการบริการ และนวัตกรรมด้านการบริหาร จึงทำให้ผู้ประกอบการต้องมีการเตรียมตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และตระหนักถึงความสำคัญในด้านความสามารถนวัตกรรมเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับองค์กร

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความได้เปรียบทางการแข่งขัน

Healy et al., (2014: 1281-1308 อ้างใน เจนปรียา แคล้วสูงเนิน และคณะ, 2567: 1034-1035) ได้ให้ความหมายว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขัน หมายถึง กลยุทธ์ที่สร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของกิจการให้เหนือกว่าคู่แข่ง หรือความสามารถของกิจการในการนำกลยุทธ์มาสร้างคุณค่าได้มากกว่าคู่แข่ง ได้แก่ การสร้างความแตกต่าง (Differentiation) ความได้เปรียบทางด้านต้นทุน (Cost Leadership) การตอบสนองอย่างรวดเร็ว (Quick Response) และการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน (Niche Market) เพื่อให้เข้าถึงพฤติกรรมและเข้าใจลูกค้าได้อย่างแท้จริง และสามารถคาดคะเนความต้องการในอนาคตของลูกค้าได้

แนวคิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน

Elkington (1998: 18-22 อ้างใน เจนปรียา แคล้วสูงเนิน และคณะ, 2567: 1035) ได้ให้ความหมายว่า ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน หมายถึง ผลลัพธ์เชิงบูรณาการที่เกิดจากการดำเนินงานในด้านต่างๆ ขององค์กร เพื่อนำไปสู่การเติบโตอย่างต่อเนื่องสมดุลและยั่งยืน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเศรษฐกิจ คือ การสร้างความเจริญเติบโตที่ทำให้สังคมเกิดกระแสรายได้ที่เหมาะสมในขณะที่ยังคงรักษาไว้ซึ่งทุนที่มนุษย์สร้างขึ้น ทุนมนุษย์และทุนธรรมชาติ 2) ด้านสังคม เป็นรากฐานที่สำคัญของการดำเนินงานอย่างยั่งยืน คือ หลักการความยุติธรรม และหลักการความเท่าเทียมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาในระยะยาว การเข้าถึงทรัพยากรและโอกาสของคนในสังคมจะต้องมีความเท่าเทียมกัน รวมถึงสิทธิมนุษยชนและผลประโยชน์อื่นๆ และ 3) ด้านสิ่งแวดล้อม คือ การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และรักษาสีเขียวตามธรรมชาติที่ควรจะดำรงอยู่ อีกทั้งยังส่งผลทำให้องค์ประกอบทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเสถียรภาพของระบบนิเวศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐลักษณ์ จันทรมาลา และเจษฎา วงศ์แสนสุขเจริญ (2566: 36) ศึกษาเรื่อง ความสามารถทางนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กรในบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แห่งหนึ่งในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง กรณีศึกษา บริษัท ABC พบว่า อิทธิพลของความสามารถทางนวัตกรรมส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กรในทางบวก มี 4 ด้าน คือ นวัตกรรมด้านกระบวนการ นวัตกรรมด้านการบริการ นวัตกรรมด้านการบริหาร และนวัตกรรมด้านการตลาด ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กร โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ชูพงษ์ พันธุ์แดง (2564: 50-51) ศึกษาเรื่อง การจัดการนวัตกรรมทางธุรกิจที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่า นวัตกรรมทางธุรกิจซึ่งมีองค์ประกอบคือ นวัตกรรมการเงิน นวัตกรรมการตลาด นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมการจัดการ และนวัตกรรมกระบวนการ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

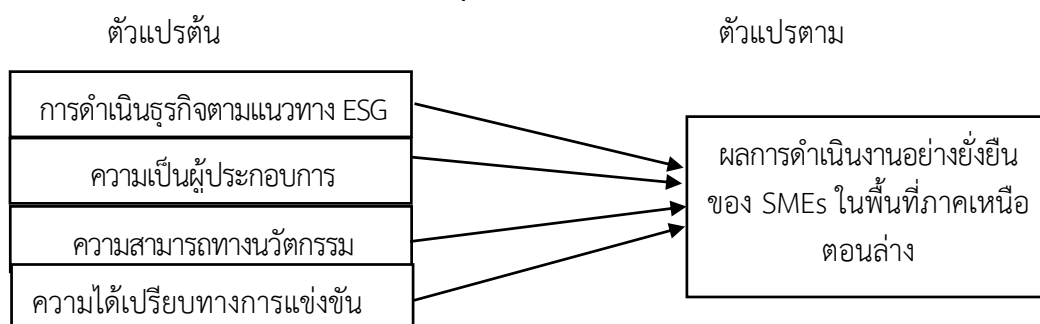
วรายุ ศิรินนท์ และระบิล พันภัย (2563: 242-243) ศึกษาเรื่อง การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการและความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

อุตสาหกรรมอาหารในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการด้านการดำเนินงานเชิงรุก และความได้เปรียบทางการแข่งขันด้านการเป็นผู้นำด้านต้นทุนส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการด้านความมั่นคงวาทกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขันด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วนส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามลำดับ ซึ่งการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการและความได้เปรียบทางการแข่งขันสามารถร่วมกันพยากรณ์ผลการดำเนินงานของธุรกิจเท่ากับร้อยละ 68

ธนจรรยกร อภิวัฒน์โกคินกุล และฐิติมา ไชยะกุล (2567: 162-163) ศึกษาเรื่องอิทธิพลของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล (ESG) ต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มหุ้นยั่งยืน พบว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืนของตลาดทุน ESG มีอิทธิพลทางบวกต่อ Tobin's Q อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สะท้อนให้เห็นว่าผลการดำเนินการพัฒนาอย่างยั่งยืน (ESG) โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการกำกับดูแลกิจการ (GOV) ในระดับที่สูงขึ้นเพิ่มภาพลักษณ์ที่ดีและผลการดำเนินงานของบริษัท

เจนปรียา แคล้วสูงเนิน และคณะ (2567: 1039-1040) ศึกษาเรื่อง นวัตกรรมสีเขียว การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ความได้เปรียบทางการแข่งขัน การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย และผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ส่งผลต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนได้ถูกต้องร้อยละ 87.70

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ตัวแปรต้น (Independent Variables) ประกอบด้วย การดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG ความเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขัน และตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของ SMEs ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

1.2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง จำนวนทั้งหมด 10,892 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2567 ข) ณ วันที่

8 ตุลาคม พ.ศ. 2567 โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) และกำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 0.05 และระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ทำให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 386 ราย

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก สุโขทัย อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ กำแพงเพชร พิจิตร และอุทัยธานี

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2568 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2568

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามแบบปลายปิด แบ่งเป็น 6 ส่วน ได้แก่ (1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ระยะเวลาดำเนินกิจการ ประเภทกิจการ และทุนจดทะเบียน (2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG (3) แบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นผู้ประกอบการ (4) แบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถทางนวัตกรรม (5) แบบสอบถามเกี่ยวกับความได้เปรียบทางการแข่งขัน และ(6) แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน โดยส่วนที่ 2-6 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert et al. (1957)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 -1.00 มีค่าความเที่ยงตรงสามารถนำไปใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 71) ทั้งนี้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ถือว่าแบบสอบถามสามารถนำไปใช้ได้ และผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองเก็บข้อมูลกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.924 - 0.933 โดยมีค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.928 แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ได้ (Hair et al., 2006: 139; บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 71)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ศูนย์จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งควบคุมดูแลสำนักงานจังหวัดพิษณุโลก ตาก สุโขทัย อุตรดิตถ์ และเพชรบูรณ์ และส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ศูนย์จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งควบคุมดูแลสำนักงานจังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร พิจิตร และอุทัยธานี โดยศูนย์จังหวัดพิษณุโลกและนครสวรรค์จะส่งแบบสอบถามไปยัง SMEs แต่ละจังหวัดที่รับผิดชอบโดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากฐานข้อมูลรายชื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างที่ศูนย์จังหวัดนั้นควบคุมดูแล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG ความเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งเป็นตัวแปรต้น และผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นตัวแปรตาม และทดสอบความสัมพันธ์กันเองของตัวแปรต้น เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา Multicollinearity ด้วยการตรวจสอบเงื่อนไขด้วยค่า

Variance Inflation Factor (VIF) ถ้าค่า VIF มีค่าน้อย เข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรต้นเป็นอิสระจากกัน แต่ถ้าค่า VIF มีค่าใกล้ 10 มาก แสดงว่าระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระในสมการการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณมีมาก นั่นคือเกิดปัญหา Multicollinearity โดยข้อตกลงเบื้องต้นในการใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ตัวแปรต้นจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเอง

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจการเกษตร จำนวน 181 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.90 ระยะเวลาดำเนินกิจการ 6 – 10 ปี จำนวน 162 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.97 ทุนจดทะเบียน 100,001 – 500,000 บาท จำนวน 131 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.94 มีจำนวนพนักงานน้อยกว่า 50 คน จำนวน 322 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.42

ส่วนผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG ความเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถทางนวัตกรรม ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของ SMEs ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของตัวแปรโดยภาพรวม

ตัวแปร	ค่าสถิติ		ระดับความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
การดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG	4.21	0.40	มากที่สุด
ความเป็นผู้ประกอบการ	4.13	0.36	มาก
ความสามารถทางนวัตกรรม	4.09	0.31	มาก
ความได้เปรียบทางการแข่งขัน	4.34	0.25	มากที่สุด
ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน	4.05	0.32	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.40) ความเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.36) ความสามารถทางนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.31) ความได้เปรียบทางการแข่งขันอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.25) และผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.32)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG ความเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถทางนวัตกรรม ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน

	ESG	Entre	Inno	com	Sust	VIF
ESG	1	-0.029	0.094*	0.064	0.230***	1.011
Entre	-	1	-0.362***	-0.122**	-0.042	1.156
Inno	-	-	1	0.160***	0.515***	1.177
com	-	-	-	1	0.235***	1.034

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่ ESG คือ การดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG Entre คือ ความเป็นผู้ประกอบการ Inno คือ ความสามารถทางนวัตกรรม Com คือ ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และ Sust คือ ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG ความเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขัน กับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน โดยภาพรวมพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง $-0.042 - 0.515$ โดยผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนมีความสัมพันธ์กับการดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG ความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนความเป็นผู้ประกอบการไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ โดยใช้ Multicollinearity Test พบว่าค่า VIF ของตัวแปรมีค่าตั้งแต่ $1.011 - 1.177$ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันไม่มากจนทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity ระหว่างความสัมพันธ์ภายในของตัวแปรอิสระ

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณด้วยวิธี Stepwise ของการดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG ความเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG ความเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน

ตัวแปร	b	Std. Error	β	t	p-value
ค่าคงที่ (Constant)	-0.304	0.380		-0.800	0.424
การดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG (ESG)	0.140	0.033	0.175	4.192	0.000***
ความเป็นผู้ประกอบการ (Entre)	0.156	0.039	0.176	3.961	0.000***
ความสามารถทางนวัตกรรม (Inno)	0.547	0.046	0.537	11.949	0.000***
ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Com)	0.203	0.054	0.159	3.781	0.000***
R					0.589
R ²					0.347
Adjust R ²					0.340

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยวิธี Stepwise ของการดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG ความเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขัน กับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน พบว่า การดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG ความเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขันมีผลต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยความสามารถทางนวัตกรรมมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนมากที่สุด รองลงมา คือ ความเป็นผู้ประกอบการ การดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG และความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ตัว สามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนได้ถูกต้องร้อยละ 34.70 ทั้งนี้ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1-4

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

เมื่อวิเคราะห์อิทธิพลของการดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG ความเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของ SMEs ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ความสามารถทางนวัตกรรมมีอิทธิพลมากที่สุด แสดงถึงบทบาทที่สำคัญที่ช่วยส่งเสริมผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของธุรกิจ รองลงมาคือ ความเป็นผู้ประกอบการ การดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG และความได้เปรียบทางการแข่งขัน ตามลำดับ สอดคล้องกับฉันทลักษณ์ จันทรมาลา และเจษฎา วงศ์แสนสุขเจริญ (2566: 36) พบว่า อิทธิพลของความสามารถทางนวัตกรรมส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กรในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับชูพงษ์ พันธุ์แดง (2564: 50-51) พบว่า นวัตกรรมทางธุรกิจมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และยังสอดคล้องกับวรายุ ศิริรินทร์ และระบิล พันภัย (2563: 242-243) พบว่า การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการและความได้เปรียบทางการแข่งขันส่งผลกระทบท่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ ดังนั้นผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการในด้านการดำเนินงานเชิงรุก และด้านความมีนวัตกรรม ความได้เปรียบทางการแข่งขันในด้านการเป็นผู้นำด้านต้นทุนและด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน เพื่อส่งเสริมให้องค์กรมีประสิทธิภาพทางกระบวนการบริหารและสร้างกำไรสูงสุด ผลักดันให้องค์กรก้าวไปข้างหน้าด้วยการเป็นผู้นำทางการตลาด พร้อมนำนวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ๆ มาเสริมสร้างผลิตภัณท์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับธนจรรย์กร อภิวัฒน์โกคินกุล และฐิติมา ไชยะกุล (2567: 173) พบว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืนของตลาดทุน ESG มีอิทธิพลทางบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน สะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินงานด้าน ESG ในระดับที่สูงขึ้นช่วยเพิ่มภาพลักษณ์ที่ดีและผลการดำเนินงานของบริษัท และยังสอดคล้องกับเจนปรียา แคล้วสูงเนิน และคณะ (2567: 1039-1040) พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันส่งผลต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ Porter (1980 อ้างใน เจนปรียา แคล้วสูงเนิน และคณะ, 2567: 1034) ที่ว่าความได้เปรียบทางการแข่งขันเป็นกลยุทธ์ที่ทำให้องค์กรอยู่ในตำแหน่งที่เหนือกว่า หรือได้เปรียบกว่าคู่แข่ง ช่วยสร้างผลลัพธ์ทางธุรกิจที่ยั่งยืนได้ในระยะยาว

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

ข้อค้นพบที่สำคัญคือ SMEs ต้องตระหนักถึงการสร้างนวัตกรรมในองค์กรเพื่อให้มีผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ในขณะเดียวกันก็ต้องดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG ซึ่งสอดคล้องกับกระแสการดำเนินธุรกิจสมัยใหม่ และยังคงต้องมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ และสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันซึ่งจะมีผลต่อการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของ SMEs

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

SMEs สามารถสร้างผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนได้โดยการส่งเสริมนวัตกรรมให้กับองค์กร เพื่อให้พนักงานมีความสามารถทางนวัตกรรม โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ มาเสริมสร้างผลิตภัณท์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น และควรให้ความสำคัญกับการเป็นผู้ประกอบการให้มีความสามารถในการรับมือและคาดการณ์ถึงปัญหา ความต้องการ หรือการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่คาดว่าจะ

เกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ SMEs ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจตามแนวทาง ESG โดยการทำงานด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านบรรษัทภิบาล และสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันด้วยการเป็นผู้นำด้านต้นทุนและการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน ด้วยการผลิตสินค้าครั้งละจำนวนมากเพื่อตอบสนองกลุ่มลูกค้าเป้าหมายหลัก ทำให้มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำ และผลิตสินค้าหรือบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้ากลุ่มเป้าหมายเฉพาะ พร้อมทั้งมุ่งเน้นลูกค้าเฉพาะกลุ่มเพื่อทำให้เกิดความชำนาญในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะช่วยให้ SMEs มีผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาตัวแปรอิสระใหม่ที่มีอาจส่งผลต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนได้มากขึ้น เช่น การปรับใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ของ SMEs และการสนับสนุนจากภาครัฐ เป็นต้น ทั้งนี้อาจศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ตัวแปรอิสระใหม่ที่มีมาจาก SMEs อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง (Research)

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2567). **ข้อมูลนิติบุคคลจัดตั้งเล็กแบ่งตามประเภทธุรกิจ (ม.ค.-ธ.ค. 2567)**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.dbd.go.th/fileupload/Document_file/ebook/2567/DBD_datareport2024.pdf. สืบค้นเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2568.
- กิตติพงษ์ ปัญญาเรือง. (2559). **กลยุทธ์ความได้เปรียบในการแข่งขันที่มีต่อผลความสำเร็จในการดำเนินงานตามแนวคิด Balance Scorecard ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแปรรูปอาหารของจังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เจนปรียา แคล้วสูงเนิน วิจิตรา จำลองราษฎร์ และภัทรสิริ กุนเดชา. (2567). **นวัตกรรมสีเขียว การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง**. **วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย**. 6(5): 1031-1044.
- ชูพงษ์ พันธุ์แดง. (2564). **การจัดการนวัตกรรมทางธุรกิจที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย**. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี**. 15(2): 44-53.
- ณัฐลักษณ์ จันทร์มาลา และเจษฎา วงศ์แสนสุขเจริญ. (2566). **ความสามารถทางนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กรในบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แห่งหนึ่ง ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์น ซิบอร์ด จังหวัดระยอง: กรณีศึกษา บริษัท ABC จำกัด**. **วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา**. 5(3): 23-40.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2567). **ศูนย์รวมบริการความรู้ มาตรฐานและเครื่องมือด้าน ESG**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.set.or.th/set-esg-academy/trends.html>. สืบค้นเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2568
- ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย. (2566). **การพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแนวทาง ESG ในผู้ประกอบการ SMEs**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.smebank.co.th/wp-content/uploads/การพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแนวทางESGในผู้ประกอบการSME81.pdf>. สืบค้นเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2568

- ธนจรรยกร อภิวัฒน์โกคินกุล และจิตติมา ไชยะกุล. (2567). อิทธิพลของปัจจัยด้าน สิ่งแวดล้อม สังคม และ บรรษัทภิบาล (ESG) ต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มหุ้นยั่งยืน. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์**. 10(1): 162-175.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ฟาตอนะห์ หะยีลาเตะ และยุทธชัย ฮาริปีน. (2567). **ความสามารถเชิงนวัตกรรมที่มีต่อผลการดำเนินงาน อย่างยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดภูเก็ต** [Conference session]. การประชุมหาดใหญ่ วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14. 1074-1091. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- ภคพร วัฒนดำรงค์. (2567). การพัฒนาธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs กรณีภาคเหนือตอนล่าง. **วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม**. 18(1): 57-71.
- วรายุ ศิริรินทร์ และระบิล พันภัย. (2563). การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการและความได้เปรียบทางการ แข่งขันที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอุตสาหกรรมอาหารในกลุ่ม จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. **วารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม**. 14(1): 242-252.
- วิจิตรา จำลองราษฎร์. (2566). ความสามารถในการประกอบการด้านบริหารจัดการของบัณฑิต คณะวิทยาการ จัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. **วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย**. 5(6): 1183-1200.
- สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย. (2568). **ESG ปัจจัยสำคัญสู่แนวทางการประกอบธุรกิจตามหลักความยั่งยืน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.asco.or.th/uploads/upfiles/files/ASCO%20article_ESG_ed.pdf. สืบค้นเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2568.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2567ก). **รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมเดือนธันวาคม 2567**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.sme.go.th/uploads/file/20250122-150921_SME_Report_12-67.pdf. สืบค้นเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2568
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2567ข). **จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปี 2566**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://opendata.sme.go.th/dataset/msme>. สืบค้นเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2568
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E. & Tatham, R. L. (2006). **Multivariate data analysis**. Upper Saddle River, New Jersey: Pearson Education.
- Likert, R., Seashore, S. E., Peter, H. W., Lesser, S. O., Bourne, F. S., Morrisett, I. & Hayes, S. P. (1957). **Some Applications of Behavioral Research**. Paris: Unesco.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An introductory analysis** (3rd ed.). New York: Harper & Row.